

Раздел 4 НАЦИОНАЛЬНЫЕ ЯЗЫКИ И ИХ ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

УДК 811.161.2'282

МІКРОЕТНОКОНЦЕПТИ ГРОМАДСЬКИХ ЗВИЧАЇВ МОЛОДІ ТА ЇХ ВІДОБРАЖЕННЯ В УКРАЇНСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМАХ

Савченко Л.В.

У статті аналізуються мікроетноконцепти, які характеризують громадські звичаї молоді і виступають основним компонентом для творення ФО української мови досліджуваних груп. Матеріалом для дослідження слугують ФО, подані у фольклорних збірках і лексикографічних працях ХІХ – ХХ ст.

Ключові слова: фразеологічна одиниця, концепт, громадський звичай, традиція.

Поняття ‘концепт’ стрімко увійшло в сучасну науку. Його вивчають з точки зору філософії, психології, логіки, культурології, лінгвістики. Концепт – «інформаційна структура свідомості..., яка містить сукупність знань про об’єкт пізнання, вербальних і невербальних, набутих шляхом взаємодії п’яти психічних функцій свідомості й позасвідомого» [7, с. 256]. Інтерпретуючи поняття ‘концепту’ в лінгвокультурологічному аспекті, варто зазначити, що в цьому концептуальному полі концентруються певні факти культури: історія народу, його етнографія, певні узвичаєні стереотипи, символи, ментальні уявлення тощо. На думку науковців, культура завжди національна, індивідуально-народна, і саме тому «термінопоняття концепт культури усвідомлюється як таке, що вживається на позначення етнічно орієнтованого ментального утворення (концепту), що дає підстави кваліфікувати його як концепт етнокультури, або ентоконцепт» [1, с. 28].

Сукупність знань про духовну культуру народу акумулюється в етноконцептах і в згорнутому вигляді відображаються у фразеологічних одиницях (ФО). Зауважимо, що кожна ФО, яка виникла на основі певного обряду, традиції, звичаю, вірування, складається з мікроетноконцептів, тобто окремих компонентів ФО, що містять основну узагальнену інформацію про певну подію. фіксує світоглядні уявлення народу, їх правила поведінки та норми життя.

Об'єктом духовної культури є традиції, тобто звичаї, обряди, вірування, повір'я як етносу в цілому, так і окремих груп людей. Звичайно, формування та розвиток цих усталених дій чи світоглядних уявлень починаються з сім'ї та громади. В історії українського народознавства описано велику кількість громадських звичаїв, що стосуються молоді. Очевидно це пов'язано з пильною увагою з боку як родини, так і односельчан до дівчат (при досягненні 16 років) і хлопців (при досягненні 18 років), оскільки саме ці молоді особи були першими претендентами на одруження, яке за важливістю прирівнювалося до таких життєвих фактів, як народження чи смерть людини.

Мета статті – виявити ті мікроетноконцепти, які характеризують громадські звичаї молоді і виступають основним компонентом для творення ФО української мови досліджуваних груп, описати звичаї та обряди, які стали формотворчою базою для виникнення низки ФО. Матеріалом для дослідження слугують ФО, подані у фольклорних збірках і лексикографічних працях XIX – XX ст. Отже, спробуємо подати характеристику ФО української мови з формотворчою базою 'звичаї'.

Звичай – повсякденний усталений спосіб (правило) поведінки, складений історично, на основі людських стосунків, у результаті багаторазового здійснення певних дій та усвідомлення їх суспільної значущості [11, с. 566]. Українська народність формувалася під впливом низки звичаїв, які були невід'ємною частиною життя як громади в цілому, так і людини зокрема. Громадська та побутова звичаєвість, якої дотримувалися молоді дівчата та парубки, вплинула на утворення багатьох ФО. У народознавстві фіксується велика кількість громадських обрядодій у виконанні молоді, які дають можливість пояснити походження низки ФО української мови.

У передвесільній обрядовості побутова звичай, за яким парубок з сусіднього села, щоб залишитися до дівчини, повинен був поставити могорич хлопцям із тієї місцевості, де проживала його кохана. Про цю традицію свідчить ФО, зафіксована в збірці Б. Грінченка, *оплатитися за свою дівку* зі значенням 'дати парням угощень за право сторонньому парню ходити к избранній им дѣвушкѣ на вечерниці' [Гр., т. 3, с. 58]. Такий звичай зберігся, наприклад, на Галичині й до сьогодні. У сучасному мовленні така ФО маловживана й не фіксується в сучасних фразеологічних словниках, оскільки цей звичай зараз майже не актуальний серед української молоді.

В Україні дівчину, якій минуло шістнадцять років вважали відданицею. Це був віковий ценз для дівчат, котрі мають право дівувати й готуватися до заміжжя. Для юнаків такий вік визначався досягненням дев'ятнадцяти років. У працях подаються такі ФО на позначення повноліття дівчини/хлопця: *вона вже дівка* зі значенням 'она ужъ невѣста, она совершенныхъ лѣтъ' [Б.-Н., с.

115]; *дівчина на відданні* – ‘*дѣвушка невѣста, изрослая дѣвушка*’ та ілюстрацією з творів Г.Барвінок ‘*у мене ж дочка на відданні* [Гр., т. 1, с. 219]; *дівча на відданю* – ‘*в таких літах, коли вже можна віддати заміж*’ [Фр., 2, 577]; *на добі стала* – ‘*говорять про дівчину, яку пора віддати заміж*’ [Фр., т. 2, с. 5]; *дівча на самій порі* – ‘*дозріло, пора віддавати замуж*’ [Фр., т. 2, с. 577]; *на літі бути* – ‘*быть взрослымъ*’ [Гр., т. 2, с. 386]; *наоженку бути* – ‘*в лѣтахъ жениха*’ [Гр., т. 1, с. 386]; *під усом бути* – ‘*находиться въ возрастѣ 19-20 лѣтъ*’ [Гр., т. 4, с. 354]; *стати на стану (станочку)* – ‘*достичь совершеннолѣтія*’ [Гр., т. 4, с. 194]; *на порі стати* – ‘*досягти, дійти зрілого заміжнього віку*’ [ФСУМ, с. 859], які підтверджують важливість настання цього періоду саме для батьків. Зауважимо, коли хлопець і дівчина «стали на порі», тобто досягали зрілого віку, вони і їхні батьки та родичі повинні були подбати, щоб знайти пару [3, с. 18]. Поширеним був обряд “охризування”, коли хлопець і дівчина одержували право ходити на вечорниці, щоб вибрати собі пару. Українська фразеографія на позначення цього вікового періоду зберегла ФО з мікроетноконцептами *дівчина (дівча, дочка); доба (пора)*.

Серед загальних громадських звичаїв, можна виділити ще безпосередньо побутові, які стосувалися дівчат. З давнини відомий звичай носити стрічки дівчатам, які досягли 15-16 річного віку, на ознаку зрілості, дорослості, готовності до дівування. Ця традиція ілюструється ФО з мікроетноконцептами *стрічка (бинди, заплітки, бовтиці): ходити в биндах* [Шейк., с. 155]; *у биндах ходити* [Гр., т. 1, с. 56] із значенням ‘*быть дѣвучкою*’; *дівка у заплітках (у бовтицях)* – ‘*взрослая дѣвушка, могущая уже выходить замужъ*’ [Гр., т. 1, с. 386]. Фольклорист К. Шейковський, пояснюючи реєстрове слово “*бында – очка, лента*”, подає ще відповідну історико-етимологічну довідку: “*Это выражение произошло отъ того что малорусскія дѣвушки носятъ украшенія изъ лентъ*” [Шейк., с. 155]. Зауважимо, що зараз, через втрату традиції носити дівчатами на голові стрічку, у мовленні українців зазначені вище ФО не вживаються.

Не дивно, що двадцятирічну дівчину вже вважали *старою дівою (дівкою)*. За звичаєм дівчата до цього віку повинні вийти заміж, оскільки довге дівування засуджувалося громадою. Якщо дівчині чи парубкові не вдалося вчасно одружитися, то про них в односельчан складалося деякою мірою негативне враження, часом із насміханням. На позначення характеристики таких молодих незасватаних дівчат зафіксовано ФО з такими мікроетноконцептами *коса, волосся, в дівках: сидѣть въ дѣвкахъ* – *довгенько дивує; долго засидѣлась въ дѣвкахъ* [Б.-Н., с. 116]; *о, ще буде паску гнітити* – ‘*не віддасця того року*’, *сидіти до сіді-коси, сидить дівка до своєї коси, и замуж не піде* [Ном., с. 394]; *бодай-с дівувала до своєї коси* – *прокляте дівчині, щоб не*

вийшла заміж [Фр., т. 2, с. 577], які обтяжені відтінком зневажливості. У народній фразеології вживається ФО *на нії посивіти* зі значенням 'состарити ся вь дѣвкахъ' [Ум., с. 985]; *посивіти на нії* – 'состарѣть ся вь дѣвушкахъ' та супровідним ілюстративним контекстом 'а що мены з того, що ви всі три *посивіте на нії*' [Гр., т. 3, с. 106]. У лексико-семантичному аналізі цієї ФО простежується асоціація лексеми 'пень' зі словом 'старість'.

Відомі також ФО на позначення матримоніального стану чоловіка, наприклад: *вічний холостяк, старий холостяк; вільний козак* [ФСУМ, с. 129] зі значенням 'немолодий неодружений чоловік, з утраченою можливістю до створення сім'ї', які «з накладанням конотації «дивакуватість» марковані поблажливою іронією» [9, с. 126]. Крім того, українська фразеологія надзвичайно багата ФО з семантикою 'відмова у сватанні', історико-етимологічна основа яких доведена ученими, а саме: *макогонь облизавь* [Закр., с. 178]; *гарбуза печеного піднесли; наєвся печеного гарбуза* – 'отказъ вь сватовствѣ' [Закр., с. 152]; *гарбуза дати (ззісти, втяти); взяв (схопив, дістав, потяг, притяг, иззів) гарбуз; піднесли печеного гарбуза; ёму гарбуза дали; коли б вам гарбуз не покотився* [Ном., с. 398]; *гарбуза дати; гарбуза піднести* [Ум., с. 481]. Вражаюча різноманітність ареальних ФО із зазначеною семантикою: *прив'язати чайник; потягти ковша; прикіпити бринзу, прив'язати віника; прив'язати мітлу; причепити деркача* тощо. Засвідчено ще й такі цікаві ФО на позначення 'невдачі хлопців при сватанні до дівчини': *десятую уже он пасеть* із значення 'десяту свата' [Ном., с. 398]; *халявки смалити (присмалювати, пекти)* [Гр., с. 4, с. 385]; *ти й ти там халявки попік*, до якої М. Номис подає ремарку: "В рукописі (К. Зіновіїва) означено, що ся приказка про невдачу, як сватаецця; а мені здаецця, що вона про щось инше: *присмалювать литки, халявки* – 'вцацать до якої дівки чи молодиці'" [Ном., с. 397]. Як відомо з літописних джерел, у давнину існував звичай, за яким парубок ніс нареченій личаки, коли йшов свататися. Прийняття дівчиною цього взуття було ознакою згоди на шлюб. Як зазначає Л. Савицька, «когнітивно-ономасіологічна основа цих ФО очевидно пов'язана з національною міфологічною семіотикою чоловічого як символу влади над жінкою в плані здобуття її прихильності» [9, с. 127]. Таким чином, в обрядодії «сватання» простежується продуктивність мікроетноконцептів: *гарбуз, макогоін, мітла, кабак, бринза, халявки, деркач, ківш, чайник*.

За звичаєм, заміж першими віддавали обов'язково старших дочок, "молодші були "під коритом" доти, доки заміж не виходила найстарша" [4, с. 5]. Іноді траплялося, що першою одружувалася менша сестра, це розцінювалося як зневага до старшої. У збірках та словниках ХІХ – поч. ХХ ст. подаються цікаві варіанти ФО мікроетноконцептом *корито*: *ой, щоб менша під корито*

не підвернула – підверне під корито – під корито сховати з відповідним поясненням *‘як підростає менша и сподіваюця, що краща буде за старшу и скоріш заміж піде’* [Ном., с. 394]; *під корито підвернути старшу* – *‘вийти замужъ раніше старшей сестри’*. Ця ФО супроводжується ілюстративним матеріалом, наприклад, *‘менша, та раніш піде замуж, підверне старшу під корито’* [Гр., т. 3, с. 160]. На жаль, довідок про походження цієї ФО у М. Номиса та Б. Грінченка не зафіксовано. Припускаємо, оскільки корито, як предмет побуту, було великих розмірів, бо призначалося для прання, замішування тіста тощо, то заховати дівчину під цю містку посудину цілком можливо у прямому значенні. На нашу думку, ця ФО потребує більш глибокого лінгвокультурологічного підходу в вивченні її етимології.

Українські громадські звичаї були спрямовані на давню традицію багатьох народів покривати хусткою голову заміжньої дівчини, і відповідно ходити з непокритим волоссям мали право неодружені. Зафіксовані ФО з мікроетноконцептами *голова* (суміжне *волосся*) вказують на семантичне поле *‘дівувати, бути одруженою’*. Наприклад, *світить волосом* – *‘дівує’* [Ном., с. 394]; *світити головою* – *‘быть дѣвушкой’* [Гр., т. 4, с. 108]. Великим соромом вважалося заміжній жінці показувати своє волосся, ходити без хустки чи очіпка: *сивим волосом світити* – *‘для заміжних жінок, особливо для старших показуване прилюдно волося вважається соромом; вийти заміж для жінки значить рівночасно «покрити косу»’* [Фр., т. 1, с. 254]; *незя волосом світити* – *‘надівай очіпка’* [Ном., с. 497]; *волосом засвітила* (*очіпок злетів*) [Ном., с. 203]; *волосом засвітила* – *‘говориться о замужній женцинѣ, когда у неѣ спадеть очіпок’* [Гр., т. 1, с. 251].

За звичаєвим правом, жінка необхідна була коритися чоловікові, не перечити його рішенням. У громаді негативно сприймалася сім’я, у якій головною була жінка. Звичай бути покірною чоловікові передається через мікроетноконцепти *покура* (*закон*): *дала си дівка міні на покуру* – *‘приняла моє жениханья’* [Фр., т. 2, с. 573]; *мужъ жсонѣ законѣ* [Закр., с. 179]. На сучасному етапі такі ФО є неактуальними й не фіксуються у словниках та мовленні.

Здавна відомо, що каша була важливим елементом багатьох ритуальних обрядів на весіллі, хрестинах, поминках тощо. Наприклад, В. Скуратівський описує обряд випровадження школярів на навчання. У зв’язку з цією подією мати спеціально варила цю страву, “запрошувала хрещених батька й мати на вечерю, а вранці, йдучи до школи, батько з першаком обов’язково несли вчителів горщик із кашею, «щоб наука йшла на ум» [8, с. 60]. Отже, у мовленні і словниках зафіксована ФО *дали му березової каші*, тобто *‘набили різкою’* [Фр., т. 1, с. 522]; *сиди за піччю, та кашу їж* [Ном., с. 176]; *і я дурно каші не їв* із поясненням *‘і я чогось у житю навчив ся; натяк на кашу, що була голов-*

ною *стравною школярів у давніх школах*, *ще багато каші з'їси* – *житимеш іще багато літ* [Фр., т. 2, с. 248]; *дати (перепастися, скуштувати) березової каші* – *побити, відимагати кого-небудь різками* [ФСУМ, с. 367] тощо. Крім того, відомий також звичай «закопування каші», пов'язаний з молоддю. Колись була поширена і ФО *паче каша закопана* зі словом *товпитися*, яка означала *визначене місце, на якому зібрався й довго стоїть натовп людей*, і, походження якої, як підтверджують факти, пов'язане з українським народним обрядом. Дівчата облюбовували зручне місце, де могла би збиратися молодь, пізно вночі розкладали багаття, варили на вогнищі кашу, а потім закопували її в землю, тим самим сподіваючись, що там постійно буде збиратися молодь. Про цей звичай згадується і в народознавстві: «у першу неділю Великого посту збиратися на місці, де відбувалося весняне дозвілля й закопувати кашу з маком в шкаралупі з яйця» [11, с. 136]. Лінгвістичний аналіз ФО, пов'язаних із звичаями, у яких важливим атрибутом була каша, вказує на традиційне використання цього продукту.

Привертає увагу ФО *миркати поні́двіконню*, яка в сучасних словниках не фіксується. Словник Б. Грінченка подає її зі значенням *по під віконню ходити, миркати. Нищенствовать, выпрашивать подь окнами милостыню* [Гр., т. 2, с. 237]. Тлумачний словник слово *миркати* пояснює – *жебракувати* із ремаркою *застаріле* [6, с. 631]. Мікроетноконцепт *миркати*, очевидно, похідне від *мир* “світ, народ” [2, с. 464]. Етимологія ФО ховається, імовірно, у звичаї, який був запроваджений бурсаками Києво-Могилянської академії та поширювався й на інші навчальні заклади України. Із історії вищих шкіл відомо, що бурса академії не вміщувала всіх охочих “нищенствующих” студентів. Їхнє матеріальне становище було скрутним. Водночас адміністрація академії та духовна влада не могли не бачити злиденного існування школярів, тому дозволяли їм миркувати. “Майже щодня молодші школярі в обідню пору ходили попід дворами заможних киян і випрошували шматок хліба співанням духовних пісень і, зокрема, кантів, що починалися словами: “Мир Христов да водворяється в сердцах ваших за молитвами отец наших” [5, с. 304]. Отже, вважаємо, що саме з цими піснеспівами пов'язані походження слів *миркачі* і *миркувати*. Останнє означало *випрошувати подаяння, промишляти*. Існує також думка про походження цього слова від початкових слів школярського привітання “Мир хаті цій”, “Мир вам”, “Мир господарю і господині”.

Зафіксована в мовленні українців ФО з мікроетноконцептом *рять*: *топтати рять* – *жить, вылизь на рять – говорятъ обь отчаянно больномъ: онь выздоравливаетъ*; *іому вже не топтати рять* – *онь умреть* [Б.-Н., с. 319]; *топчу, топчу рьст: дай Боже, потоптати и того року*

діждати – примовляють, топчучи ряст весною; щоб на той годі діждати сону топтати (се б то, и з сном так, як з рясом) [Ном., с. 189]; *не буде раст топтати* – ‘раст – українська форма ряст, мурава’; *ряст топтати* – ‘ходить по землі; мова про чоловіка, якому близько до смерті’ [Фр., т. 3, с. 7]; *топтати рясць* – ‘жити’, *не топтати рясць* – ‘умереть’ [Гр., т. 4, с. 94]. Цей нині забутий звичай був поширений серед українців аж до 20-х рр. ХХ ст. і користувався великою популярністю. Він полягав у тому, що напровесні, коли береги річок та луки рясніли першими весняними квітами: рясом, пролісками, первоцвітом, сон-травою, люди, насамперед хворі й літні, відшукували зелені кущики і босоніж топтали їх. Дотримувалися цієї традиції діти і молодь, які збиралися гуртом і йшли в поле шукати ряст. Віднайшовши кущики, ставали купками, пританцьовували й при цьому приказували: «Топчу, топчу ряст, ряст, Дай, Боже, діждати, І на той рік топтати!» [8, с. 86-88]. Про цей обряд згадує відомий фразеолог В. Ужченко, який зазначає: «Перебути голодну зиму означало ще один рік прожити – а це треба відмітити і магічною формулою – заклинанням, і символічною дією. В українців вона пов’язувалася з рясом. Поступово викристалізувався фразеологічний зворот – топтати рясць» [10, с. 17].

Серед молоді популярними були деякі обряди, які проводилися під час певних релігійних свят. Одним із таких – *посадження на коня* – ‘посвячення в рівноправні члени парубоцької громади’. Обряд відбувався на свято Семена Стовпника (14 вересня), за яким хлопця приймають до парубоцької громади, несучи на руках та співаючи величальну пісню. Цікавою була традиція, яка відзначалася на післявеликодному тижні. Звичай молоді в Поливальний понеділок збиратися на луках і вибирати нових отаманів і їхніх помічників мав назву – *замочити свята* [8, с. 109, с. 209].

Отже, у розглянутих нами ФО відображаються ілюстрації громадських традицій, обрядів і звичаїв української молоді, ілюструються ті життєві дії, переконання, які, на нашу думку, були покладені в основу цих ФО. Аналіз низки ФО з формотворчою базою, яка виникла на основі звичаю молоді, засвідчує, що базовими мікроетноконцептами виступають такі компоненти: *дівчина, дочка, голова, волосся, коса, стрічка, холостяк, пень, каша, рясць, кінь, миркати* тощо.

Таким чином, традиції, обряди, звичаї української молоді відіграли надзвичайно важливу роль у розвитку народності, оскільки це не просто форми дозвілля, узвичаєні правила чи життєві норми, а певні коди, за допомогою яких у людини формується певне світобачення, яке через культуру народу відбивається в мові та мовленні, зокрема, в українських ФО.

Список літератури

1. Івашенко В. Компоненти змістової структури концепту як одиниці етнокультури // Українська мова. – № 4. – 2004. – С. 18-28.
2. Етимологічний словник української мови: У 7 т. / АН УРСР. Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні; Редкол. О.С. Мельничук (гол. ред.) та ін. – К.: Наук. думка, 1989. – Т. 3.
3. Етнографія України: Навчальний посібник / За ред. С.А. Макарчука – Львів: Світ, 1994.
4. Мельничук Я. На весільний рушничок, на святковий обрус. – Львів: Край, 1997. – 138 с.
5. Микигась В. Бурси та бурсаки // Науково-популярний та літературний альманах Міжнародного історичного клубу / Упор. А. Динисенко, В. Туркевич. – Вид. за сприянням Міжнародного фонду "Відродження", 1998.
6. Новий тлумачний словник української мови: У 4 т. // Уклад. Яременко В., Сліпущко О. – К.: Аконіт, 1999. – Т. 3.
7. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. – Полтава: Довкілля-К, 2006. – 716 с.
8. Скуратівський В.Т. Дідух: Свята українського народу. – К.: Освіта, 1995. – 272 с.
9. Ставицька Л.О. «Чоловік (мужчина)» у концептосфері української фразеології // Мовознавство. – 2006. – № 2-3. – С. 118-129.
10. Ужченко В.Д. Народження і життя фразеологізму. – К.: Радянська школа, 1988. – 279 с.
11. Українське народознавство: Навч. посіб. / За ред. С.П. Павлюка; Передмова М.Г. Жулинського. – 3-тє вид., випр. – К.: Знання, 2006. – 568 с.

Джерела

- Б.-Н.** – Білецький-Носенко П.П. Словарь малороссийскаго, или юго-восточнорусскаго языка / Підготував В.В. Німчук. – К.: Наукова думка, 1966.
- Гр.** – Грінченко Б. Словарь української мови: У 4-х т. / Зібрала ред. журн. "Кієвская старина", упоряд. з дод. власного матеріалу Б.Д. Грінченко. – К., 1907 – 1909.
- Закр.** – Закревський М.В. Малоросійскія пословицы, поговорки и загадки и Галицкія приповедки // Старосвітській бандуриста. – М., 1860. – Кн. II. – С. 139 – 230.
- Ном.** – Номис М. Українські приказки, прислів'я та таке інше. – СПб, 1864. – 304 с.
- СФУМ** – Словник фразеологізмів української мови / Уклад.: В.М. Білоноженко та ін. – К.: Наукова думка, 2003. – 1104 с.
- Ум.** – М. Уманець і А. Спілка. Словарь російсько-український. – Державне видавництво України, 1925. – Передрукування (Берлін). – 1149 с.
- Фр.** – Галицько-руські народні приповідки / Зібрав, упорядкував і пояснив др. Іван Франко. – Т. 1-3. – Львів: Наук. т-во ім. Шевченка, 1901-1910.
- ФСУМ** – Фразеологічний словник української мови: У 2 кн. – К.: Наукова думка, 1993. – Кн. 1-2.
- Шейк.** – Шейковський К. Опыт южнорусскаго словаря: Въ четырехъ томахъ. – Томъ первый: А-З. – Выпускъ первый: А-Б. – Киевъ: Въ типографіи И. и А. Давиденко, 1861. – 224 с.

Савченко Л.В. Мікроетноконцепти общественных обычаев молодежи и их отображения в украинских фразеологизмах.

В статье анализируются микроэтноконцепты, характеризующие общественные обычаи молодежи и являющиеся основным компонентом для образования ФЕ украинского языка исследуемых групп. Материалом для исследования служат ФЕ, данные в фольклорных сборниках и лексикографических трудах XIX – XX вв.

Ключевые слова: фразеологическая единица, концепт, общественный обычай, традиция.

Savchenko L. V. Microethnoconcepts of public customs of young people and their reflection in Ukrainian phraseologisms.

In this article, microethnoconcepts that characterize the public traditions of young people are studied. They are basic components for creation of Ukrainian phraseological units of the probed groups and are found in folklore collections and lexicographic monographs of XIX – XX centuries.

Key words: phraseological unit, concept, public tradition, ceremony.

Статья поступила в редакцию 05 марта 2007 г.